

'Dinî Hükümlerde Değişme' konuşuldu

Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Geleneksel Çarşamba Konferansları kapsamında Prof. Dr. Faruk Beşer "Değişim Düşüncesi ve Dinî Hükümlerde Değişme" konulu bir konferans verdi.

ANA HATLARIYLA

Arapça Dil Grubu Öğrenci Topluluğu (Mültekâ Lugati'd-dât) tarafından düzenlenen konferansta konuşan Prof. Dr. Faruk Beşer, öncelikle "değişme" kavramını, değişen ve değişmeyen

şeylerin ne olduğuna dair felsefi ve kelâmî düşüncedeki görüşleri ana hatlarıyla aktardı.

İKİ KISMA AYRILDI

Felsefenin temelinde Doğu'nun olduğunu, Batı'ya ise sonradan geçtiğini söyleyen Beşer, bu noktada Endülüs'ün takip edilmesi gerektiğini kaydetti. Daha sonra fıkıhtaki değişme meselesine geçen Prof. Beşer, fikhî hükümlerin taabbudî ve talîlî olmak üzere iki kısma ayrıldığını belirtti. Beşer, bunları şöyle açıkladı:

TAABBUDÎ HÜKÜMLER

Tevkîfi hükümler ve sâbit hükümler olarak ifade edilen bu kategorideki hükümler, aklın kendi başına ulaşamayacağı hükümlerdir. Namaz, oruç ve abdest gibi temel ibadet hükümleri ve akide meselelerindeki hükümler bu grupta yer alır. Burada akıl köklü bir değişim yapamaz. Bunlar nasıl vahyedilmişse o şekilde kabul edilmelidir. Kur'an-Kerim'in kendi-

si taabbudîdir.

TALÎLÎ HÜKÜMLER

Müessir sebebi bilinebilen hükümlerdir. Sözgelimi bazı fakihler, kadınların yanlarında mahremi bulunmadığında tek başına sefere çıkmasına dair yasaklayıcı hükmü bu kapsamda değerlendirmişlerdir. Söz konusu fakihler, bu yasaklayıcı hükmün illetinin emniyetin bulunmaması olduğunu düşünmüşlerdir. Hükümlerin değişmesi, taabbudî hükümlerde değil talîlî hükümlerde söz konusu olabilir.